

den, ikke fra Hærens Standpunkt, thi den kan godt finde sig i den, men for Befolkningens Skyld. Jeg tror nemlig, at Henviisning til Straffeanstalter vil virke i højeste Grad skadelig paa det Individ, der kommer derind; jeg tror, man vilstikke, at Samfundet ikke faar den paa-gjældende Mand tilbage i en Tilstand, der har nærmet ham til at blive en bedre Borger; jeg tror, at det snarere vil kunne komme til at gaa i modsat Retning, og fra Befolkningens Standpunkt anser jeg det derfor for meget tvivlsomt, om denne Foranstaltning, der vilde være tilstrækkelig betryggende for Hæren, ogsaa virkelig bør gennemføres. Kunne de af mig angivne Betingelser ikke naas, er det min fuldeste Overbevisning, at under vor nuværende korte Hænestetid, med de saa Befalingsmænd og den ringe Hænestyrke, vi have, kan man ikke undvære i det Mindste een kortvarig og sølelig Straf til Naadighed for Befalingsmændene. Jeg skal villig indrømme, at ærede Medlemmer kunne ønske nogen Sikkerhed lige over for slige Straffes Anvendelse. Jeg kan meget godt forstaa det, og jeg kan sige, at dertil kan jeg ogsaa være med. Jeg anser det for mit Bedkommende for tilstrækkelig betryggende, naar der er een saadan kortvarig sølelig Straf — jeg skal ikke udtale mig over, hvorvidt man bør foretrække staaende Arrest, Krumslutning eller en anden saadan Straf, — og at denne Straf kun kan anvendes under Feltforhold, Leirforhold, Troppesamlingsforhold samt under hvilket som helst Forhold lige over for det Mandskab, der har været straffet f. Ex. to Gange før. Jeg kan forstaa, at ærede Medlemmer kunde ønske, at en saadan Straf ikke skal kunne anvendes strax og ubetinget lige over for Enhver og lige over for en hvilken som helst Forseelse; men lige over for visse Forseelser, som nedværdige Manden, der begaar dem, og lige over for Individer, som f. Ex. have været straffede to Gange i Forveien, kan jeg ikke under vore nuværende Forhold anse det for forsvarligt ikke at have en saadan Straf. Det er efter min Opfattelse det Minimum, man kan gaa ned til; ethvert Stridt under det anser jeg for fuldstændig forkeert, og derfor har jeg villet udtalt det, i fuld Bevidsthed om, — hvad jeg meget beklager, — at jeg staa i Minoritet lige over for det ærede Thing, og at jeg paa dette Punkt har en Anskuelse, som er forskjellig fra den høitærede Krigsministers; men jeg beder det ærede Thing og navnlig det Udvalg, til hvilket jeg forudsætter, at dette Lovforslag vil blive henvisst, om ikke desto mindre alvorlig at ville tage det af mig fremdragne Punkt under Overveielse, ikke alene fra Disciplinens Standpunkt, men ogsaa fra Individets og Humanitetens. Efter som dette Punkt, som jeg anser for et Hovedpunkt i Lovforslaget, maatte blive ordnet ved de Afstemninger, som senere ville finde Sted angaaende Lovforslagets Enkeltheder, maa jeg forbe-

holde mig min personlige Stilling til Lovforslaget i dets Helhed.

Krigs- og Marineministeren (Haffner):

Jeg kan forstaa, at, naar der forelægges et saadant Forslag til en ny Straffelov for Krigsmagten til Behandling her i Thinget, at ærede Medlemmer af denne Forsamling og navnlig de militære Medlemmer betragte det som et Anliggende af en særlig Vægt, som maa være Gjenstand for den nøagtigste og samvittighedsfuldeste Overveielse. Jeg kan forstaa, at ærede Medlemmer, som ville skride til en saadan Overveielse, kaste Blikket ud over Samfundet og spørge sig selv, om, hvorledes Tilstandene ere der, thi til dem maa man særlig tage Hensyn, naar en Straffelov skal vedtages. Jeg skal indrømme, at naar man ser ud over Samfundets Tilstande paa mange Steder i Berden, saa ere de lidet lovende. Der er en Lyft til at rokke ved det Bestaaende, der er mindre Agtelse for de bestaaende Love og gamle Indretninger; Autoritetstroen er svunden bort, og se vi hen til Familielivet, se vi mange Steder, at den opvoksende Ungdom ikke faar en saadan Opdragelse, som lover godt for dem, naar de træde ud i Livet som myndige Mænd. Foreldrenes Myndighed er paa mange Steder svunden ind til et Minimum ligeoverfor Børnene. Jeg taler ikke om, at der af flere ligefrem prædikes Opfordring til Kuldkastelsen af den bestaaende Ordning. Alt dette kan jo let bewirke, at man siger, at strenge Straffebestemmelser ere nødvendige, naar god Orden skal opretholdes i Samfundet og Staten, og det ligger ogsaa nær at antage, at den samme Mand, som gjør sig gjældende, den Urolighedens og Omvæltningens Mand, som gjør sig gjældende i Samfundet, ogsaa vil gjøre sig gjældende paa Krigsmagtens Omraade, og at det derfor kan være endnu nødvendigere end tidligere at gjøre Alt, hvad der staaar i Styrelsens Magt for at opretholde god Orden og Disciplin i Hæren, at det kan være nødvendigt at skride til strenge Straffebestemmelser. Dette indrømmer jeg Altsammen; men jeg spørger, om man er berettiget til af, hvad man saaledes kan befrygte vil komme i Tiden, at træffe sine Foranstaltninger paa Lovgivningens Omraade i denne Mand; mon man ikke snarere bør holde sig til, hvad der foreligger? Og saa vil jeg videre spørge: Hvor man, det er muligt paa det militære Omraade at opretholde en Straffelovgivning, hvis Mand væsentlig er forskjellig fra den, der gaar igjennem den borgerlige Straffelovgivning? Det er jo en Selvfølge, at paa Grund af de særlig militære Forhold og de Fordringer, der stilles til Krigsmagtens Medlemmer, kan og maa der for visse Meget være Forbrydelser som af Medlemmerne af det borgerlige Samfund kun bliver betragtet som ringere Forseelser, og alt dette nødvendiggjør en særlig Lovgivning for Krigsmagten, men Manden, der gaar igjennem denne Lovgivning, kan ikke være vidt